

DEDICADA A UN MENORQUÍ, DISSENYADOR DEL PRIMER SUBMARÍ, JOAN MONJO PONS

Antoni Tudurí

Secció de
Genealogia de
l'Ateneu de Maó

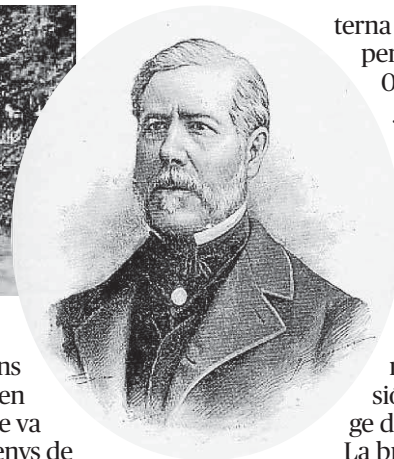

Fa poc temps, passejant per Vilassar de Mar, vaig descobrir un carrer, prop de la mar, que du per nom «Escultor Monjo». Vaig demanar a la persona a la que visitava i que vivia a aquest carrer si sabia res d'aquest escultor, però no em va saber donar raó. Com es natural, vaig decidir esbrinar quelcom sobre aquest artista i la resposta va ser que es tractava d'Enric Monjo Garriga, natural de Vilassar de Mar (1895-1976) i del que jo mateix havia vist moltes obres seves, com són totes les de la plaça de Catalunya, a Barcelona i el Sant Jordi que hi ha a la Diputació, sense saber res del seu autor. Dit d'una altre manera, havia contemplat les escultures però no em vaig demanar mai qui els havia esculpit. Seguint amb la recerca de més detalls, vaig trobar que era fill d'un mestre d'escola i pedagog de nom Rafel Monjo Segura i resseguint aquest camí em vaig trobar amb la sorpresa que era nét de Joan Monjo Pons. I d'aquest sí que en tenia

alguna notícia; es tractava d'un maonès d'origen ciutadellenc per la part Monjo i de Maó per la part Pons, que m'havia descobert, ja fa bastants anys, un bon company meu, professor d'electrotècnia a l'escola d'enginyers industrials i a la Facultat de Nàutica de Barcelona.

♦♦ **VES PER ON**, seguint la pista d'un escultor de certa fama, però desconegut per a mi, havia anat a parar a un enginyer mecànic i arquitecte naval, autor del primer manual sobre arquitectura naval d'aquest país, publicat a l'any 1856 i declarat obra d'utilitat pública, director de la Reial Escola Nàutica d'Arenys de Mar, fundador del Col·legi Nàutic Mercantil de Vilassar i amb una activitat a destacar; va ser l'encarregat de dissenyar els planells i dirigir la construcció del primer submarí espanyol, batejat com «Ictinio», concebut per el figuerenc Narcís Monturiol.

Qui era Joan Monjo Pons? Nat a Maó en data 05/06/1818 i traspassat a Vilassar de Mar en data 07/06/1884, era el fill menor del matrimoni format per Pere Monjo Ca-

rrerero i Beneta Pons Pons, casats a Maó en data 18/11/1790 i que va passar a viure a Arenys de Mar quan va morir son pare a l'any 1826 a Alger, on havia anat per tal de cercar la feina que a Menorca no trobava. De fet, va ser un precursor de la gran emigració menorquina a Alger. Com ja he dit, en Pere era ciutadellenc, fill de Pere Monjo Lluç i Margarita Carretero, casats a Ciutadella i na Beneta era de Maó, filla de Francesc Pons Sintes i de Maria Pons Coll casats a Maó en data 11/05/1768.

Barcelona li va dedicar a l'any 1908 un carrer, a la Barceloneta, molt prop de on es va fer la primera immersió del «Ictinio».

Fent recerca genealògica, la branca ma-

terna Pons, la trobem documentada per un casament en data 06/06/1606 a l'església de Sant Joan dels Vergers entre Llorens Pons, «vividor» a Algendar, fill de Llorenç i Florença, amb Antonina Orfila, viuda de Martí Andreu i filla de Ramon Orfila (de Binifadet) i de Margalida. Foren testimonis Bartomeu Seguí (de Biniarroca) i Joan Pons (de Bini-maymet). Cal destacar la precisió dels llocs d'origen o d'habitatge dels citats.

La branca Monjo ve del poble d'Artà a Mallorca. Joan Monjo Massanet, viudo, es casa amb Rafela Ponsa Llorens, a Ciutadella en data 15/04/1606. Aquest Joan és natural d'Artà i s'havia casat en primeres núpcies amb Catalina Gorchs en data 20/08/1586.

Com de costum, diré que els graus de parentesc de sang entre un servidor i el projectista del «Ictinio», són, de moment, 84, amb un número de bots mínim de 15, mentre que Antoni Casasnovas Tudurí té 77 graus amb un número de bots també de 15 i Jaume Mascaró Pons té 83 graus de parentiu i els bots són 16.